



Sygn. akt I NKRS 57/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z odwołania J. D.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 27 kwietnia 2022 r. w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 791

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 października 2022 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Na jedno wolne stanowiska sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 791, zgłosili się sędzia Sądu Rejonowego w J.- J. G. oraz sędzia Sądu Rejonowego w R.- J. D. (dalej jako: „Skarżący” lub „Odwołujący”).

W związku z cofnięciem zgłoszenia przez sędzię J. G. Rada umorzyła

postępowanie wszczęte z jej zgłoszenia.

Uchwałą z dnia 27 kwietnia 2022 r., nr [...], działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269, dalej jako „u.k.r.s.”), Krajowa Rada Sądownictwa (dalej jako: „KRS” lub „Rada”) postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie J. D. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R..

Sędzia J. D. złożył odwołanie od powyższej uchwały zaskarżając ją w całości, w zakresie nieprzedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie go do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R..

Odwołujący sędzia J. D. zarzucił zaskarżonej uchwale sprzeczność z prawem, polegającą na:

1. naruszeniu art. 2, art. 32 ust. 1, art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez niezastosowanie przy ocenie kandydata reguł i kryteriów, w tym kryteriów jednolitych i przejrzystych oraz obiektywnych, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, równego traktowania, zakazu dyskryminacji oraz zasadom demokratycznego państwa prawa, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, które to naruszenie miało wpływ na wynik postępowania i doprowadziło do nieprzedstawienia jego kandydatury Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w .;
2. naruszeniu art. 35 ust. 1 i 2 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 2 u.k.r.s. poprzez brak rekomendacji dla kandydata przez zespół oceniający w sytuacji, gdy skarżący posiadał bardzo dobrą ocenę kwalifikacji pracy zawodowej oraz nieuwzględnienie przy podejmowaniu uchwały przez Radę i przy poprzedzającym uchwałę sporządzaniu przez zespół opiniujący rekomendacji, że Odwołujący się posiadał zdecydowanie pozytywną ocenę Kolegium Sądu Okręgowego w R. (brak głosów przeciw), pozytywne opinie przełożonych, w tym podkreślające bardzo wysoką kulturę osobistą kandydata, przestrzeganie zasad etyki zawodowej oraz bardzo duże doświadczenie na stanowisku sędziego;
3. naruszeniu art. 3 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 33 ust. 1 u.k.r.s. oraz art. 20a § 1

p.u.s.p. poprzez nieuzasadnioną odmowę przedstawienia Odwołującego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R. pomimo posiadania bardzo wysokich kwalifikacji zawodowych i bardzo dobrej opinii i w konsekwencji nieobsadzenia wakującego stanowiska sędziowskiego w sytuacji potrzeby wynikającej z obciążenia Sądu Okręgowego w R. i ustawowego obowiązku racjonalnego wykorzystania kadr sądownictwa powszechnego;

4. naruszeniu art. 42 ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1 u.k.r.s. przez sporządzenie uzasadnienia uchwały w sposób uniemożliwiający poznanie istotnych motywów jej podjęcia w związku z brakiem precyzyjnego i szczegółowego wyjaśnienia z jakich powodów Rada odmówiła przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R. J.D.;

5. naruszeniu art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 1 i 2 u.k.r.s. w zw. z § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, poprzez niczym nieuzasadnione uznanie przez Radę, że kandydat naruszył zasady etyki sędziowskiej i brak wyjaśnienia na czym polega w ocenie Rady stwierdzenie braku umiejętności poruszania się kandydata w sferze publicznej bez nadużywania swojej pozycji w sposób godny sędziego;

6. naruszeniu art. 35 ust. 2 w zw. z art. 33 ust. 1 u.k.r.s. w zw. z § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, poprzez niczym nie uzasadnione uznanie, że istnieją obiektywne podstawy do uznania, że kandydat w życiu prywatnym naruszył zasady etyki zawodowej sędziów poprzez stwierdzenie, że kandydat nie kieruje się zasadami uczciwości, godności, honoru, poczuciem obowiązku i przestrzeganiem dobrych obyczajów;

7. naruszeniu art. 35 ust. 2 w zw. z art. 33 ust. 1-3 u.k.r.s. w zw. z § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, poprzez uniemożliwienie Odwołującemu zapoznania się z pismem, w którym sformułowano przeciwko niemu zarzuty dotyczące życia prywatnego, co w efekcie pozbawiło go możliwości ustosunkowania się do treści tego pisma, a w szczególności zarzutów w nim podniesionych;

8. naruszeniu art. 35 ust. 2 w zw. z art. 33 ust. 1 u.k.r.s. w zw. z § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, poprzez niczym nieuzasadnione uznanie, że Odwołujący dopuścił się naruszenia posiadania służebności w sytuacji, gdy brak jest w tym zakresie jakichkolwiek dowodów, w szczególności nigdy

nie toczyło się postępowanie cywilne w tym zakresie, a sam pełnomocnik sąsiadów kandydata przyznał w jednym z pism, że brama posadowiona jest zgodna z przepisami;

9. naruszeniu art. 35 ust. 2 w zw. z art. 33 ust. 1 u.k.r.s. w zw. z § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, poprzez brak wyjaśnienia w treści uzasadnienia uchwały jakich konkretnie „innych niewłaściwych zachowań” dopuścił się Odwołujący, w sytuacji, gdy w tym zakresie nie przedstawiono żadnych dowodów potwierdzających tę okoliczność, poza twierdzeniami sąsiadów;

10. naruszeniu art. 35 ust. 2 w zw. z art. 33 ust. 1 u.k.r.s. w zw. z § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, poprzez sprzeczności w poczynionych przez Radę ustaleniach i błędne przyjęcie, że kandydat nie zwrócił się do sądu cywilnego celem rozwiązania konfliktu, w sytuacji, gdy powództwo cywilne zostało złożone przez Skarżącego w listopadzie 2020 r. i sprawa jest w toku;

11. naruszeniu art. 35 ust. 2 w zw. z art. 33 ust. 1 u.k.r.s. w zw. z § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, poprzez błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że zachowanie Odwołującego jest sprzeczne z zasadami etyki sędziowskiej, w sytuacji, gdy przeciwko Skarżącemu nigdy nie toczyły się żadne postępowania dyscyplinarne ani karne, a ta okoliczność była znana Radzie;

12. naruszeniu art. 35 ust. 2 w zw. z art. 33 ust. 1 u.k.r.s. w zw. z § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów poprzez nieuwzględnienie faktu posiadania przez Odwołującego bardzo dobrej opinii w środowisku zawodowym, w szczególności w zakresie kultury osobistej Skarżącego i braku skonfrontowania tego faktu z zarzutami osób trzecich dotyczącymi sfery jego życia prywatnego;

13. naruszeniu art. 42 ust. 1 i art. 33 ust. 1 u.k.r.s. przez sporządzenie uzasadnienia uchwały w sposób uniemożliwiający poznanie istotnych motywów jej podjęcia w związku z brakiem precyzyjnego wyjaśnienia dlaczego Rada uznała jednoznacznie pozytywną opinię Kolegium Sądu Okręgowego w R. (brak głosów „przeciw”, trzy głosy „za”) za „nie do końca poparcie kandydata”, w sytuacji gdy z protokołu kolegium nie wynika, czy dwa głosy „wstrzymujące” spowodowane były względami merytorycznymi czy formalnymi.

Zarzuty zostały rozwinięte w treści odwołania, a w konkluzji Skarżący wniósł o uchylenie przedmiotowej uchwały Rady w całości i przekazanie sprawy

do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

Pismem z 22 czerwca 2022 r. Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania, w całości podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej uchwale.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy zaznaczyć, że Krajowa Rada Sądownictwa jest organem umocowanym przez Konstytucję RP do rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu sędziego i to w jej gestii pozostają ustalenia faktyczne oraz ocena dowodów. Również ocena doboru kryteriów oraz znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostają poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli zgodności uchwał Rady z prawem (art. 44 ust. 1 u.k.r.s.), chyba że naruszają podstawowe zasady prawne lub opierają się na zastosowaniu niedozwolonych kryteriów oceny.

Sąd Najwyższy rozpoznając odwołania od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa, bada wyłącznie ich legalność. Poza zakresem jego kognicji pozostaje zasadność rozstrzygnięcia zawartego w uchwale. Sąd Najwyższy nie może zajmować się rozpatrywaniem kwalifikacji kandydatów na sędziego, jak również decydować o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu (wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2016 r., III KRS 24/16, LEX nr 2141231). Sąd Najwyższy nie zastępuje Krajowej Rady Sądownictwa w jej ustawowo wyznaczonym zadaniu polegającym na rozpatrzeniu i ocenie kandydatów do pełnienia urzędu sędziego i dlatego nie przeprowadza powtórnego badania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego (wyrok Sądu Najwyższego z 14 lipca 2016 r., III KRS 17/16, LEX nr 2122412 i przywołane tam orzecznictwo).

Podobnie Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przedmiotem kognicji Sądu Najwyższego pozostaje wyłącznie formalny aspekt dostępu do służby związany z przestrzeganiem przez Radę zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia

kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą, gdyż jakakolwiek ingerencja w tę szczególną postać władztwa przynależnego Radzie skutkowałaby naruszeniem art. 179 Konstytucji RP (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK ZU 2008 nr 4, poz. 63).

Nie ulega wątpliwości, że procedura wyboru kandydata na urząd sędziego przez Krajową Radę Sądownictwa ma charakter konkursowy. Ma ona wyłonić najlepszego kandydata. Z dotychczasowej jednolitej linii orzeczniczej wynika, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego oceniania sprawy rozstrzygniętej w uchwale. Badaniu podlega zatem, co do zasady, jedynie procedura podjęcia uchwały, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lipca 2009 r., III KRS 11/09). Tak więc, w przypadku dochowania przez Radę procedur ustawowych, Sąd Najwyższy nie może dokonywać oceny dlaczego te, a nie inne kryteria, miały charakter decydujący (wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2016 r., III KRS 27/16). Sąd Najwyższy nie może zastępować KRS w wyborze najlepszych kandydatów, gdyż nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (wyrok Sądu Najwyższego z 24 września 2014 r., III KRS 43/14).

Dokonując oceny prawnej zaskarżonej uchwały, należy również wskazać, w ślad za wyrokiem Sądu Najwyższego z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19, że wykonując swoje konstytucyjne funkcje w zakresie wyłaniania kandydatów na urząd sędziego, „Krajowa Rada Sądownictwa ma kompetencje do: 1) nierekomendowania żadnego z kandydatów; 2) rekomendowania kandydatów na część z wolnych stanowisk; 3) rekomendowania tylu kandydatów ile wolnych stanowisk; 4) rekomendowania kandydatów w liczbie przekraczającej liczbę wolnych stanowisk. Możliwość nierekomendowania przez KRS żadnego z kandydatów albo niektórych z kandydatów znajduje potwierdzenie nie tylko w konstytucyjnej funkcji Rady, ale także w orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyroki Sądu Najwyższego: z 3 września 2019 r., I NO 129/19; z 7 marca 2019 r., I NO 1/19; z 7 marca 2019 r., I NO 2/19; z 11 marca 2014 r., III KRS 3/14; z 6 listopada 2013 r., III KRS 215/13; z 21 lipca 2015 r., III KRS 35/15)”. Tym samym, nie ulega wątpliwości to, że KRS ma kompetencje do nierekomendowania żadnego z kandydatów w ramach przysługującego jej uznania. Wskazać należy, że powoływanie sędziów

ustanowione zostało przez Konstytucję RP prerogatywą Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (art. 144 ust. 3 pkt 17 ustawy zasadniczej), a wyłączna zdolność postulacyjna w tym zakresie została przyznana Krajowej Radzie Sądownictwa (art. 179 Konstytucji RP).

Rada ma możliwość nierekomendowania tak niektórych kandydatów, jak i nierekomendowania żadnego spośród startujących kandydatów w konkretnym konkursie, uznając, że nie spełniają oni przesłanek ustawowych lub nie spełniają zdaniem KRS kryteriów konkretnego konkursu w stopniu odpowiednio wysokim. Pogląd ten znalazł swój wyraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w szczególności w wyroku z 15 maja 2013 r., III KRS 197/13, w którym stwierdzono, że kognicja Sądu Najwyższego sprowadza się do badania zgodności uchwały Rady z prawem. Przedmiotem badania jest procedura przed Radą i strona formalna uchwały, a nie dokonywane przez Radę oceny kandydatów. W stanie faktycznym stanowiącym podstawę przywołanego rozstrzygnięcia, KRS nie rekomendowała pozytywnie żadnego z kilku kandydatów, czego Sąd Najwyższy nie zakwestionował (podobnie co do kompetencji KRS do nieprzedstawiania żadnej z kandydatur – wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2014 r., III KRS 3/14 oraz z 6 listopada 2013 r., III KRS 215/13).

Także argumenty natury historycznej, w tym sposób dotychczasowego funkcjonowania Rady i regulamin działania KRS, wskazują na możliwość braku rekomendacji dla wszystkich lub niektórych kandydatów w danym konkursie (tak uzasadnienie i stanowisko KRS w wyroku Sądu Najwyższego z 21 lipca 2015 r., III KRS 35/15).

Odnosząc się do złożonego odwołania i licznych zarzutów, można zauważyć, że są one ze sobą zbieżne i pomimo wskazywania przez Skarżącego naruszeń różnych przepisów prawa w istocie dotyczą: naruszenia przepisów Konstytucji RP, uzasadnienia zaskarżonej uchwały KRS, naruszenia procedur związanych z podejmowaniem decyzji przez Radę i Zespół KRS, w tym przepisów Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów.

Po analizie zarzutów zawartych w odwołaniu dotyczących naruszenia przez Zespół KRS przepisów postępowania, Sąd Najwyższy uznał je za bezzasadne.

Art. 35 ust. 2 u.k.r.s., znajduje zastosowanie w przypadku zgłoszenia się

na stanowiska sędziowskie więcej niż jednego kandydata. W myśl tego przepisu, przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Pod pojęciem kwalifikacji należy rozumieć nie tylko wymagania stawiane kandydatom w przepisach ustaw regulujących urząd sędziowski powszechnych, gdyż te wyznaczają minimum standardów dla osoby ubiegającej się o stanowisko sędziego, ale także wyniki ukończenia studiów i egzaminu sędziowskiego, uzyskane stopnie naukowe, ukończone studia podyplomowe i szkolenia, reprezentowaną w toku wykonywania dotychczasowej pracy i analizowaną przez sędziów wizytatorów oraz przełożonych wiedzę prawniczą, sposób organizowania pracy i wywiązywania się z obowiązków itp. (wyroki Sądu Najwyższego: z 25 stycznia 2016 r., III KRS 90/15, LEX nr 1977932; z 6 lutego 2019 r., I NO 21/18; z 23 czerwca 2021 r., I NKRS 56/21; z 14 września 2022 r., I NKRS 21/22).

W toku przedmiotowej procedury konkursowej, Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa uznał, po zasięgnięciu informacji od Prezesa Sądu Okręgowego w R. o udzielenie szczegółowych informacji o toczących się wobec kandydata postępowaniach wyjaśniających i dyscyplinarnych, zapoznaniu się z pismem Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, a nadto wysłuchaniu jedyne kandydata w przedmiotowym konkursie - sędziego J. D., że materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania jest wystarczający do zajęcia stanowiska w sprawie (s. 2 uzasadnienia uchwały KRS).

W wyniku przeprowadzonego głosowania, 2 głosami „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”, Zespół członków KRS zajął stanowisko w przedmiocie nierekomendowania J. D. na stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R..

Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa dostrzegł, że sędzia J. D. jest dobrym kandydatem, tj. spełniającym warunki formalne do uzyskania nominacji na sędziego sądu okręgowego, uwzględniając całokształt materiału dowodowego, w tym pozytywne opinie o pracy kandydata, ale ostatecznie ocenił, że kandydat

w sferze osobistej, w relacjach sąsiedzkich popadł w 2019 r. w konflikt szeroko opisany przez skarżących sąsiadów oraz wyjaśniany podczas wysłuchania kandydata. W ocenie Zespołu KRS, Odwołujący nie sprostął szczególnym wymaganiom, o których mowa w § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, uchwalonego uchwałą nr 16/2003 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 19 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, które to przepisy nakładają na sędziego obowiązek bezwzględnego zachowania, tj.: kierowania się zasadami uczciwości, godności, honoru, poczuciem obowiązku, przestrzeganiem dobrych obyczajów. W tym mieści się, jak podkreślił Zespół członków KRS, umiejętność: poruszania się w sferze publicznej bez nadużywania swojej pozycji w sposób godny sędziego (s. 2-3 uzasadnienia uchwały KRS).

Ani przepisy u.k.r.s., ani Regulamin KRS nie określają sposobu w jaki mają dokonać się prezentacje czy wysłuchanie kandydatów, stąd przebieg wysłuchania sędziego J. D. przez członków Zespołu KRS i ocena przedstawionych przez Odwołującego faktów dotyczących jego życia osobistego, w kontekście przestrzegania przez niego zasad etyki zawodowej, pozostają w gestii Zespołu KRS, a następnie Rady.

Jak wspomniano we wstępie uzasadnienia, zarówno Zespół KRS jak i Rada mają prawo do przyjęcia wobec kandydatów jednakowych, dozwolonych prawem, kryteriów (także etycznych, np. przestrzegania dobrych obyczajów), a następnie własnej, merytorycznej oceny kandydatów pod względem spełniania stawianych im wymagań, w tym wyrażenia opinii negatywnej odnośnie sposobu zachowania kandydata w sytuacji konfliktowej w sferze publicznej, jeśli według nich miały taki charakter.

Gołosłowny i nieudowodniony jest zarzut uniemożliwienia Skarżącemu zapoznania się z pismem, w którym sformułowano przeciwko niemu zarzuty dotyczące życia prywatnego, zważywszy szczególnie na fakt uczestnictwa Odwołującego w wysłuchaniu przed KRS. Przy ocenie zachowań członków Zespołu KRS istotne jest to, czy faktycznie Zespół KRS dysponował pełną, dostępną, złożoną przez kandydata dokumentacją, czy został wysłuchany i czy znalazło to odzwierciedlenie w uzasadnieniu pisemnym jego stanowiska. W przedmiotowej sprawie Odwołujący nie wykazał, że było inaczej. *Nota bene*, rekomendacja

zespołu powołanego w celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa nie ma charakteru wiążącego. To Krajowa Rada Sądownictwa, a nie Zespół KRS rekomenduje Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydata na urząd sędziego.

Nie zasługują także na uwzględnienie zarzuty Skarżącego dotyczące naruszenia przez Radę przepisów postępowania.

Zasadniczy zarzut jaki Skarżący stawia uchwale Krajowej Rady Sądownictwa dotyczy odmowy przedstawienia sędziego J. D. Prezydentowi RP do objęcia stanowiska sędziego sądu okręgowego oraz nienależytego wyjaśnienia przez Radę naruszenia zasad etyki sędziowskiej przez Odwołującego.

Odnosząc się do kryteriów wyboru kandydata na stanowisko sędziego wymienionych w art. 35 ust. 2 u.k.r.s., godzi się podkreślić, że katalog ten (adresowany w pierwszej kolejności do członków Zespołu KRS przy sporządzaniu listy rekomendowanych kandydatów) nie ma wyczerpującego charakteru i - poza wyeksponowaniem kwalifikacji kandydatów - nie hierarchizuje przymiotów, jakimi powinna odznaczać się osoba ubiegająca się o to stanowisko. Samo pojęcie „kwalifikacji” kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie, o jakich mowa w art. 35 ust. 2 u.k.r.s., jest nieostre, ocenne, stanowi klauzulę generalną, a przepis go nie precyzuje, stąd ostatecznie decyduje ocena całościowa, wynikająca z łącznego zastosowania wszystkich przesłanek (wyroki Sądu Najwyższego: z 20 października 2009 r., III KRS 13/09; z 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09; z 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10; z 3 września 2019 r., I NO 129/19).

Dokonując oceny sędziego J. D., Rada kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.k.r.s., w tym: oceną kwalifikacji i doświadczeniem zawodowym kandydata, opiniami służbowymi, a także poparciem środowiska sędziowskiego. Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy, Krajowa Rada Sądownictwa - dzieląc stanowisko Zespołu KRS - uznała, że Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej nie zostanie przedstawiony wniosek o powołanie sędziego J. D. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R. (s. 3, 5 uzasadnienia uchwały KRS).

W Radzie przeważał pogląd, że uwikłanie w konflikty sąsiedzkie rodzi wątpliwości i umniejsza obowiązkowi spełnienia przez kandydata wymogów,

przewidzianych w § 2, § 5 ust. 2 Zbioru zasad etyki zawodowej sędziów, tj. obowiązku bezwzględnego kierowania się zasadami uczciwości, godności, honoru, poczuciem obowiązku, przestrzeganiem dobrych obyczajów. Krajowa Rada Sądownictwa zwróciła uwagę, że sędzia J. D. podjął szereg czynności faktycznych (czemu sam nie zaprzeczył podczas wysłuchania) w postaci naruszenia stanu posiadania i dotychczasowego korzystania ze służebności przechodu i przejazdu (przegradzanie łańcuchem, montaż bramy, zezwalanie na intensyfikowanie sporu przez Członków jego rodziny) oraz inne zachowania, które skutkowały składaniem zawiadomień i skarg, zamiast od razu zwrócić się o ochronę prawną do sądu. W ocenie Rady, kiedy zawiodła próba ugodowego rozwiązania konfliktu, Odwołujący powinien niezwłocznie zwrócić się do sądu cywilnego (s. 6 uzasadnienia uchwały KRS). Niezasadny jest więc zarzut Skarżącego jakoby Rada przyjęła, że „kandydat nie zwrócił się do sądu cywilnego celem rozwiązania konfliktu”. Zastrzeżenie Rady dotyczy raczej etapu nieporozumień sąsiedzkich, chwili w której Odwołujący wytoczył powództwo.

Nie sposób zgodzić się też z zarzutem Skarżącego, jakoby cieszył się on pełnym poparciem Kolegium Sądu Okręgowego w R. (co miałyby zostać zlekceważone przez Radę), skoro oddano na niego 3 głosy „za”, 0 „przeciw”, 2 „wstrzymujące”. Taki wynik głosowania nie oznacza, aby Skarżący był w stu procentach (w pełni) popierany przez kolegium.

Nie ulega wątpliwości, że Krajowa Rada Sądownictwa, w świetle art. 33 u.k.r.s., jest obowiązana przed podjęciem uchwały wszechstronnie rozważyć sprawę na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Nakaz podjęcia uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy oznacza, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (wyroki Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12, LEX nr 1619712; z 22 maja 2012 r., III KRS 14/12, LEX nr 1405296). Naruszenie przez Radę art. 33 ust. 1 u.k.r.s. może więc polegać na pominięciu istotnych dla

rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień uczestników postępowania czy też innych osób albo dokonaniu ustaleń sprzecznych z tymże materiałem. W niniejszej sprawie do takich naruszeń nie doszło.

W rozstrzyganej sprawie Rada kierowała się powyższymi kryteriami, co zostało wprost wskazane w uzasadnieniu uchwały, a ponadto wynika z jej treści. W stosunku do kandydata przywołano datę ukończenia studiów wyższych, fakt odbycia aplikacji, przebieg dotychczasowego zatrudnienia, oceny uzyskane na dyplomie ukończenia studiów, oceny uzyskane z egzaminu zawodowego, opinie wizytatorów, poparcie środowiska sędziowskiego i inne okoliczności (s. 4-5 uzasadnienia uchwały KRS).

Postępowanie przed KRS ma charakter konkursowy, a Rada w swojej kompetencji ma prawo do nieprzedstawiania określonej kandydatury na stanowisko sędziowskie albo też może nie obsadzić stanowiska w danym konkursie, jeżeli uzna, że kandydat nie spełnia jej kryteriów, ustalonych na potrzeby określonego konkursu i konkretnego stanowiska sędziowskiego. Realizacja ustawowych kompetencji KRS ostatecznie została wyrażona także w głosowaniu - na sędziego J. D. oddano 6 głosów „za”, 1 głos „przeciw”, 6 głosów „wstrzymujących” w rezultacie czego nie uzyskał on bezwzględnego poparcia Rady (s. 7 uzasadnienia uchwały KRS). W ocenie Rady o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej sędziego J. D. zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w tym przede wszystkim wątpliwości odnośnie do sposobu jego zachowania w sytuacji konfliktowej, jak również wynik głosowania Kolegium Sądu Okręgowego w R. (s. 6 uzasadnienia uchwały KRS).

Krajowa Rada Sądownictwa została wyposażona w prawo oceny kandydata na urząd sędziego, posiada kompetencje do merytorycznego badania jego kwalifikacji w ustawowo określonych granicach. Pogląd o posiadaniu przez Krajową Radę Sądownictwa prawa do własnej oceny osób zgłaszających się na wolne stanowiska sędziowskie znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, którego kolejnym przykładem jest uzasadnienie wyroku z 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12, niepubl., w którym Sąd ten stwierdził, że „ocena przydatności kandydata należy do Rady”. Z kolei w motywach wyroku z 6 listopada

2009 r., III KRS 22/09, niepubl., Sąd Najwyższy stwierdził, że „dokonanie oceny kandydatury i zajęcie stanowiska jest ustawową kompetencją Rady, a podstawą odwołania od uchwały Rady - a co za tym idzie i zakresem rozpoznania sprawy - jest zarzut sprzeczności uchwały z prawem (art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, Dz. U. Nr 11, poz. 67). Wynika stąd, że zasadność stanowiska Rady nie podlega kontroli Sądu Najwyższego, chyba że to stanowisko przekracza dopuszczalne granice swobodnego uznania. Stanowisko Rady nie może być jednak arbitralne, czego jednak Sąd Najwyższy w niniejszym postępowaniu nie stwierdził.

Nietrafione są także zarzuty dotyczące uzasadnienia zaskarżonej uchwały KRS. Przepis art. 42 ust. 1 u.k.r.s. stanowi, że uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia nie określając jednak treści tego uzasadnienia. W świetle wyżej wymienionego przepisu uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia. Wymagania dotyczące treści uzasadnienia nie zostały określone przez ustawodawcę, były natomiast przedmiotem licznych wypowiedzi judykatury. Sąd Najwyższy wskazał, że celem uzasadnienia jest wykazanie, iż uchwała została podjęta po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 4 kwietnia 2013 r., III KRS 172/13; z 16 czerwca 2021 r., I NKRS 29/21). Krajowa Rada Sądownictwa uzasadniając treść podjętej uchwały ma obowiązek wyjaśnienia, jakimi kryteriami kierowała się przy wyborze kandydatów. Uzasadnienie ma na celu umożliwienie kandydatom porównania swojej kandydatury z innymi oraz zweryfikowanie czy zachowane zostały wszystkie zasady proceduralne postępowania nominacyjnego (wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 2021 r., I NKRS 26/21). Ma również na celu wykazanie, że Rada przy dokonywaniu oceny kandydatów kierowała się przejrzystymi, jednolitymi i sprawiedliwymi kryteriami selekcyjnymi (wyroki Sądu Najwyższego z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19; z 12 maja 2021 r., I NKRS 34/21, z 24 marca 2021 r., I NKRS 26/21). Rada ma też obowiązek uzasadnienia, dlaczego dany kandydat nie uzyskał rekomendacji (wyroki Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NO 9/19; z 27 marca 2019 r., I NO 5/19; z 16 czerwca 2021 r., I NKRS 54/21).

Należy zauważyć, że właśnie w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Krajowa

Rada Sądownictwa szczegółowo przedstawiła dane dotyczące kandydata, konkludując, że o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej jego kandydatury zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w tym przede wszystkim wątpliwości odnośnie do sposobu jego zachowania w sytuacji konfliktowej, co wpływa na jego ogólny wizerunek jako sędziego, jak również wynik głosowania Kolegium Sądu Okręgowego w R. (s. 6 uzasadnienia uchwały KRS).

W przedmiotowej sprawie Rada dysponowała kompletną dokumentacją dotyczącą kandydata. Wbrew zarzutom Skarżącego, nie ma podstaw do przyjęcia, że Krajowa Rada Sądownictwa, nie zamieszczając w uzasadnieniu uchwały jeszcze bardziej szczegółowej charakterystyki niewybranego kandydata, nie dokonała wnikliwej oceny jego kandydatury, skoro uzasadnienie uchwały wskazuje, iż o wyborze kandydata zdecydowała całościowa ocena wynikająca z łącznego zastosowania przyjętych kryteriów (wyroki Sądu Najwyższego z: 15 września 2015 r., III KRS 47/15; 17 lipca 2014 r., III KRS 24/14; 2 grudnia 2020 r., I NO 132/20; 26 maja 2021 r., I NKRS 41/21).

Analizując uzasadnienie uchwały, trzeba pamiętać, że żadne z kryteriów oceny poszczególnych kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie brane pod uwagę w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa nie ma charakteru decydującego, ani też nie jest konieczne wymagane uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z nich. Znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostaje poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli zgodności uchwał Rady z prawem. O przeprowadzeniu prawidłowej oceny zgłoszonych kandydatur decyduje bowiem ocena całościowa (kompleksowa) wynikająca z łącznego zastosowania tych kryteriów, co wynika z obowiązku wszechstronnego rozważenia przez Radę okoliczności sprawy (wyroki Sądu Najwyższego: z 5 listopada 2015 r., III KRS 76/15; 6 lutego 2019 r., I NO 21/18).

Niezasadnie Skarżący podniósł zarzut naruszenia art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP (zasad: demokratycznego państwa prawnego, równego traktowania przez władze publiczne i jednakowego dostępu do służby publicznej).

Przede wszystkim, naruszeniu zasad określonych w przytoczonych

przepisach Konstytucji RP przeczą fragmenty samej zaskarżonej uchwały, w których Rada wskazała na takie kryteria jak: ocena kwalifikacji, doświadczenie zawodowe, opinie służbowe, poparcie środowiska sędziowskiego (s. 3, 5 uzasadnienia uchwały KRS). Zatem, kryteria awansu zostały *expressis verbis* przywołane przez Radę.

Ani z uzasadnienia uchwały KRS, ani z dokumentacji zgromadzonej w toku postępowania nie wynika też, by Skarżącemu ograniczono dostęp do służby publicznej w wyniku zastosowania dyskryminujących jego kandydaturę kryteriów lub też naruszenia zasady równości. Rozpoznając odwołania od uchwały Rady Sąd Najwyższy ocenia czy uwzględnione w danej procedurze nominacyjnej kryteria oceny zostały zastosowane w jednakowy sposób do wszystkich kandydatów.

Zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały argumenty dotyczące nieprzedstawienia Prezydentowi RP kandydatury Skarżącego wskazywały, że na treść takiego rozstrzygnięcia sprawy decydujący wpływ miał całokształt okoliczności sprawy, tym przede wszystkim wątpliwości odnośnie do sposobu jego zachowania w sytuacji konfliktowej, co wpływa na jego ogólny wizerunek jako sędziego, jak również wynik głosowania Kolegium Sądu Okręgowego w R.. Przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały motywy rozstrzygnięcia nie zawierały elementów pozwalających uznać je za dyskryminujące w stosunku do kandydatury Skarżącego.

Z kolei, zarzut naruszenia art. 32 ust. 1 w zw. z art. 60 Konstytucji RP może być rozpatrywany wyłącznie pod kątem zgodności z prawem zastosowanej *in casu* procedury oceny kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem. Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania (wyroki Sądu Najwyższego: z 15 października 2014 r., III KRS 49/14; z 26 maja 2021 r., I NKRS 41/21). Powołane przepisy gwarantują obywatelowi korzystającemu z pełni praw publicznych, prawo ubiegania się o przyjęcie do służby publicznej, nie gwarantują natomiast przyjęcia do tej służby. Nie sposób w takich okolicznościach dopatrywać się naruszenia zasady sprawiedliwości społecznej, czy równości wobec prawa.

Krajowa Rada Sądownictwa, podejmując zaskarżoną uchwałę, dysponowała pełną wiedzą o kandydacie, wynikającą ze zgromadzonego w toku procedury konkursowej materiału i po rozważeniu całokształtu okoliczności, stosując kryteria ustawowe, dokonała autonomicznego i zgodnego z prawem wyboru w ramach przysługujących jej kompetencji uzasadniając w sposób należyty podjętą uchwałę.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 44 ust. 3 u.k.r.s. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

[as]